

Nyttokalkyl för användning av läkemedelsautomat

I samarbete med

Innehåll

Innehåll	2
Bakgrund.....	3
Syfte med nyttokalkylen	3
Metod	3
Alternativen som jämförs.....	5
Nyttoanalys	5
Effektkedja.....	5
Nyttor	5
Nyttor som värderats i pengar.....	5
Nyttor som inte värderats i pengar.....	6
Kostnader	7
Risker	7

Bakgrund

SKR Kompetenscenter välfärdsteknik har tillsammans med Inera tagit fram ett stöd till kommuner för att underlätta kommunernas arbete att ta fram nytta och kostnader för specifika välfärdstekniker. Denna nyttokalkyl avser införande av läkemedelsautomat.

Syfte med nyttokalkylen

Många kommuner har idag ett manuellt arbetssätt vid läkemedelsgivning där personal ger läkemedel vid fysiskt hembesök. Med hjälp av denna nyttokalkyl ser vi vilka nyttor som uppkommer om kommuner använder läkemedelsautomater som möjliggör att brukaren tar läkemedel på egen hand, istället för ett manuellt arbetssätt där personalen åker till brukaren för att ge läkemedel.

Metod

Typ av kalkyl. Nyttokalkylen värderar nyttor och kostnader i pengar. Nyttor och kostnader som av olika skäl inte värderats i pengar, beskrivs också.

Så togs kalkylen fram. Kalkylen har tagits fram med hjälp av [Ineras metodstöd för nyttokalkyler](#) under 2023.

Perspektiv. De intressenter som berörs i nyttokalkylen är patienter, personal, kommunen samt samhället.

Tidshorisont. I kalkylen räknas nyttor och kostnader över 6 år.

Diskontering och prisjustering. I nyttokalkylen tillämpas en diskonteringsränta på 3 % i enlighet med Tandvård- och läkemedelsförmånsverkets rekommendation för ekonomiska analyser. Priserna är justerade till 2023 års prisnivå.

Diskontering innebär att nytta och kostnader som inträffar i framtiden värderas lägre med en viss ränta.

Nyttor. Vi använder fyra kategorier på nyttor.

När vi skriver	Menar vi
Finansiell nytta	Värderas och hämtas hem i pengar, kan vara besparingar eller ökade intäkter.
Omfördelningsnytta	Frigjorda resurser som kan värderas i pengar, men som hämtas hem när de används på nya sätt.
Kvalitetsnytta	Kvaliteter för brukare, som ökad trygghet och bättre hälsa, eller sociala kvaliteter som ökad gemenskap. De värderas inte i pengar, men beskrivs och går att mäta.
Miljönytta	Effekter som är positiva för miljön som minskade koldioxidutsläpp. Värderas inte i pengar, men beskrivs och går att mäta.

Kostnader. Kostnader sorteras i samma kategorier som nyttorna.

Finansiella kostnader handlar om pengar, omfördelningskostnader om tid och andra resurser. Kvalitetskostnader beskriver försämrade kvaliteter, exempelvis ökad stress hos personalen, och miljökostnader handlar om det som påverkar miljön negativt.

Alternativen som jämförs

I kalkylen jämförs två alternativ:

0. Fortsätt som idag, det vill säga att hemtjänstpersonal ger läkemedel vid fysiskt hembesök
1. Brukaren tar själv läkemedel med hjälp av en läkemedelsautomat

Nyttoanalys

I nyttoanalysen har vi hittat, analyserat och beskrivit de nyttor och kostnader som förändringen innebär.

Effektkedja

Effektkedjan är den analys som ligger till grund för nyttorna som beskrivs i nästa avsnitt, se bilaga 1.

Nyttor

Nyttor som värderats i pengar

Minskade kostnader för drivmedel (finansiell) Genom att införa läkemedelsautomat så behövs färre besök av personal hos brukaren på grund av att hen tar medicin på egen hand. Detta leder till minskat antal körda mil med kommunens fordon, vilket leder till minskad kostnad för drivmedel.

Frigjord tid för personal genom färre besök (omfördelning) Genom att införa läkemedelsautomat så behövs färre besök av personal hos brukaren på grund av att hen tar medicin på egen hand. Detta innebär frigjord tid för de personal som hanterar läkemedelsgivning både utifrån den restid som minskar samt den personaltid som minskar hemma hos brukaren.

Frigjord tid för personal som arbetar med arbets- och schemaplanering (omfördelning)

Genom att införa läkemedelsautomat så behövs färre besök av personal hos brukaren på grund av att hen tar medicin på egen hand. Detta innebär frigjord tid samt ökad flexibilitet för personal som arbetar med arbets- och schemaplanering.

Frigjord tid för sjuksköterskor genom färre läkemedelsavvikelser (omfördelning)

Genom att införa läkemedelsautomat så tar brukaren medicin på egen hand med hjälp av en läkemedelsautomat. Utan läkemedelsautomater är det ofta svårt för personal att hinna ge läkemedel i rätt tid, och ibland får brukaren även fel läkemedel. Vid de tillfällena skriver sjuksköterskan en läkemedelsavvikelse. Med läkemedelsautomater ökar möjligheten för brukaren att ta rätt medicin vid rätt tillfälle, vilket gör att det blir mindre läkemedelsavvikelser. Det i sin tur innebär frigjord tid för sjuksköterska och enhetschef som hanterar avvikelsen.

Nyttor som inte värderats i pengar

Ökad trygghet för brukaren (kvalitet) Genom att införa läkemedelsautomat får brukaren sitt intag av medicin vid rätt tid, vilket ger bättre effekt av mediciner som i sin tur leder till ökad trygghet för brukaren (och anhöriga).

Ökad självständighet för brukaren (kvalitet) Genom att införa läkemedelsautomat kan brukaren ta sina läkemedel på egen hand vilket gör att hen får ökad frihet att disponera sin egen tid vilket leder till ökad självständighet.

Ökad självständighet för brukaren (kvalitet) Genom att införa läkemedelsautomat får brukaren sitt intag av medicin vid rätt tid, vilket ger bättre effekt av mediciner och hen kan då klara mer aktiviteter i vardagen på egen hand, vilket leder till ökad självständighet

Ökad patientsäkerhet (kvalitet) Genom att införa läkemedelsautomat får brukaren sitt intag av medicin vid rätt tid, vilket ökar patientsäkerheten.

Förbättrad arbetsmiljö för personal (kvalitet) Genom att införa läkemedelsautomat får brukaren bättre effekt av mediciner då de intas i rätt tid. Det i sin tur leder till att brukaren inte behöver lika mycket hjälp av personal vid respektive besök, vilket gör att hen kan klara mer aktiviteter i vardagen på egen hand, vilket ger förbättrad arbetsmiljö för personal som arbetar hos brukaren.

Förbättrad arbetsmiljö för personal (kvalitet) Genom att införa läkemedelsautomat behöver personal inte besöka brukaren för att ge läkemedel, vilket minskar risken för arbetsplatsolyckor i bil, vilket ger förbättrad arbetsmiljö för personal.

Förbättrad arbetsmiljö för personal (kvalitet) Genom att införa läkemedelsautomat ökar flexibiliteten för hemtjänsten kring inplanerade

besök, vilket ger bättre förutsättningar för god balans under arbetsdagen för personal, vilket i sin tur ger förbättrad arbetsmiljö.

Minskad miljöpåverkan för samhället (miljö) Genom att införa läkemedelsautomat så minskar antalet besök av personal hemma hos brukaren vilket leder till minskat antal körda mil med kommunens fordon, vilket minskar miljöpåverkan för samhället.

Kostnader

Finansiella kostnader

- Kostnad läkemedelsautomater (månadskostnad/automat)

Omfördelningskostnader

- Förändringsledning under införande
- Utbildning av personal
- Information och installation till brukare
- Övriga kostnader för drift, support med mera

Risker

Osäkerhet hos brukaren Det finns en risk att det finns osäkerhet hos brukare hur läkemedelsautomaten fungerar.

Genom att införa läkemedelsautomat blir det färre besök av personal hos brukare vilket kan öka risken för att hen känner sig mer ensam och det riskerar att öka oron hos brukaren och anhöriga.

Genom att införa läkemedelsautomat blir det färre besök av personal hos brukaren vilken kan öka risken att personal inte upptäcker försämrad hälsa lika snabbt som tidigare.

Oro hos personal Det finns en risk att personal är orolig att de inte kan hantera läkemedelsautomaten på rätt sätt.